

Изази Недјељом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Прегледна шаље се у
плаћеним писмима непо-
средно администрацији „Гл.
Црногорца“ на Цетиње, а
може се и картом унут-
рим поштом у Котор.
Донеси пиљу се уредиш-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

НАШИЈЕМ ЧИТАОЦИМА.

Почињући од овога броја илазике „Глас Црногорца“, мјесто недјељом, уторником. Тој промјени повод је промјена нашег поштанског реда те се налази у објави Управе књ. црногорске поште на четвртој страни овога листа. Онијем нашијем читаоцима те им долази лист преко Трста или Сењске Ријеке биће та промјена у толико повољнија што ће им лист, због убрзане пловидбе од Котора, стизати раније но прије, а осталијем читаоцима неће приспијевати касније но до сад.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

СРИЈЕДАЦ, 7 маја. Откривена је зајера против живота књаза Александра и министра Петка Каравелова. Позатварано је више зајереника, међу којима неколико странаца.

ПЕТРОГРАД, 8 маја. У дневној заповиједи црноморској флоти изјављује Цар своју вољу к очувању мира а исто тако Своје уздање да ће флота, ако то прилике буду захтијевале, знати бранити достојанство и углед царевине.

АТИНА, 20 маја. Скупштина је изабрала пресједника од странке Трикуписа, те је Краљ позвао Трикуписа да састави владу, Трикупис ће то учинити сјутра.

АТИНА, 9 маја. Трикупис је саставио владу; нови министри положише заклетву данас. Трикупис је пресједник, министар финансија и, привремено, рата; министар иностранијех дјела Драгумис.

Турци су напали на грчке страже

код Ларисе. Грчкој војсци наређено је да се држи само у обрани.

БУДАПЕШТА, 10 маја. Господски дом земаљског сабора примио је једногласно приједлог владин о земаљском устанку (ополчењу, ландстурму).

АТИНА, 10 маја. Турци су почели бој близу Незера. Грци су опет освојили положаје те их Турци јучер задобише и разрушили су турска утврђења близу Аналипсе. Турци се спремају да уђу у грчку Тесалију. По Лариси се разноси глас да је укинута наредба о распуштању војске.

НИКОЛАЈЕВ, 11 маја. Њихова императорска Величанства Цар Александар и Царица Марија, пошто су походили Очаков, приспјели су овдје и поздрављени су народом с великим одушевљењем.

ЦАРИГРАД, 11 маја. Порта је разаслала окружницу својим представницима, у којој објашњује да је задјевица на грчкој граници постала сасвим случајно, а можда је и изазвана грчким офицерима од странке Делија-сове. Командир турске војске добио је налог да се строго држи саме обране.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Балканске земље.

Србија. Још никад, можда, није било таквијех избора, као што бјеху ови пошљедњи за скупштину у Србији. Данас је двије недјеље како су ти избори изабрани, па се још не зна, ко има већину, да ли влада г. Гарашанина, или уједињена радикално-либерална опозиција.

Још 1 маја, пет дана после свршенијех избора, пошто је већ било јављено да је влада добила довољну већину, има „Пестер Лојд“, вјерни пријатељ владе г. Гарашанина и напредне странке, овај брзојав из Биограда, очевидно из извора службеног:

„Министар унутрашњијех дјела позвао је амо све окружне начелнике да му

услено поднесу извјештај о изборима. Као што некоји између њих увјеравају, једино је огорчена агитација биоградске опозиције узрок што су избори тако непали. Веле да су либералне и радикалне вође опозиције из Биограда соколили своје људе по унутрашњости на најевровије незаконитости и на непослушност према властима. Некоји начелници веле да о том имају писмене доказе.“

Ко се разумијева у службеном начину писања, могао је одмах познати, да се ни сама влада не узда у своју већину.

Исти „Пестер Лојд“ доноси у свом вечерњем листу од 3 (15) маја допис из Биограда од 30 априла (12 маја), те га уводи овим ријечима:

„Док се у нас једва ко часом обазре на гласове из Атине, расте свакијем даном пажња, којом се изгледа даљи развитак ствари у Србији. Тамошњи положај није још ни данас разбистрен и ко се год надао, да ће се после скупштинских избора моћи слободније погледати у будућност, може се јако преварити. Како је постао тај чудновати положај, о том нам даје овај биоградски допис колико занимљиве толико поучљиве обавијести.“

Послије тога долази допис, из кога видимо ова најзанимљивија мјеста:

Причајући о уједињеној либералној и радикалној опозицији наставља дописник овако: „Тај догађај бјеше од велике важности, јер било је јасно, да ће уједињена опозиција сад моћи с много већом снагом ући у изборни рад, по да је остала подијељена. Тек се споразум свршио, кренуше из Биограда осам изасланика, четири радикала и четири либерала, на разне стране по унутрашњости, да свуда задобију своје људе за уједињење и да им јаве програм за изборе, који је заједно са списком свих кандидата опозиције углављен у биоградском уједињеном главном одбору. Био је то мучан посао, провијети сву ту агитацију кроз сву земљу за двије недјеље; по удружене силе успјеше у том послу. Но док је уједињена опозиција неуморно радила за себе, свидјело се напредној странци, да остави сву бригу око избора јединој влади и да чека скрштенијех руку док јој зрело вође падне у крило. Но још више: на њекијем мјестима нијесу се задовољили самијем нерадом, но присталице владине расцијепише

се те један дио не хтједе учествовати у изборима. Некадашње вође напредне странке, г. Пироћанац, Новаковић, Рајковић, Радовић и т. д. чињаху се сасвијем невјерити изборима и радоваху се у себи гледајући како се црне облачине уједињене опозиције све више гомилају над главама. А влада —? Е, па она се ослањала на полицију, једино на полицију; од чиновника полицијских очекивало се све, надало се свему.“

О биоградском избору овако вели дописник: „Уједињена опозиција прегла је нечувеном снагом; довела је све своје присталице, до пошљедњег човјека, на биралиште, почевши од Ристића и Милојевића па до сједог, боног Џемића (бје Димшић, савјетник у пензији. У.), кога су онесвјешћеног унијели у биралиште.“

Тијем начином добила је опозиција 791 глас, а влада није могла премапати 734. Томе се није чудити.“

„Сад је питање: Ко има већину у влади или опозицији?“

„Избор од 26 априла у том је погледу врло занимљив; као над би се на лотерији у један мах више бројева извукло, те се не зна, који је добио. Напредна странка објављује списак изабраника, по коме је она од 115 изабранијех добила 61, а 54 признаје опозицији; ова пак оглашује свој списак, по коме је она добила 75 изабраника поузанијех, 10 су неизвјесни, о влади признаје само 31. Спроти изабраници! Њих присваја час једна, час друга страна, као мртве бројеве. Ваистину не може се данас још казати, ко ће у скупштини имати већину; јер они ће изабраници ријешити, који не припадају ни једној странци, а тијех је много.“

„Влада се, у осталом, налазила још прије избора у врло тешком положају. Гарашанинова је недаћа, што му је у министарству творац Бонтуовијех послера а свака се порезна глава у Србији грози од имена Бонту. А покретач те грозе сједи уз Гарашанина у министарству.“

„Те тако се десило да се од 115 изабранијех посланика влада не може уздати у више до у 40, тако се десило да првац напредњака нијесу изабрани.“

Толико дописник „П. Лојда“.

Значајно је, што је тај допис писан 30 априла, а штампан тек 3 маја. То значи да је извјештај два дана лежао у уредишћу, док се ово расписивало, што је у ствари и да ли ти

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

БАЛКАНСКОЈ ЦАРИЦИ.

Еј што си ми мила
Пребијела вило!
Кад се тако с тобом
Кити Српство мило!

Ти износиш дјела
Сваког на попрште:
Ко је какав био
За српско огњиште?!

Дижеш соколове,
И јупаке праве; —
Издајце ћераш
Да с' у нака' даве!

Слогу милот рода
Ти у једно спајеш,
А туђину своје
Ти се не продајеш.

Свјетлост твоја јасна
Подобна је зори!...
Но откуда овђе?
Хајде вило збори!

Да л' си с неба сашла
У ве горе наше

Па анђели Божи
Свјетлост теби даше!?

Да ли те је рука
Начињела Бога,
Те у теби стоји
Србинова слога!?

Или те је сунце
Небеско имало,
Па је тебе круно
Србину послало!?

Да ли си звијезда
Са небеса пала,
Те си тако сјајна
Под Ловћеном стала!?

Или су те виле
У планине спеле,
И тако те дивну
Направити шћеле!?

Кажи бјела вило
Откуд сада стиже
Те овакву славу
Црној Гори диже!?

Медимо те вило
Хајде сада збори
Одакле долеће
Нашој Црној Гори!

Како ти је име
Још нам и то кажи,
Па од Црне Горе
Ти што хоћеш тражи!

„Ја сам бјела вила
Николе првога,
Па сам долећала
У част рода свога!“

„Балканска Царица“
Име ми је дато,
Господар ми дарова
Ово сјајно злато!

И онда ми рече,
При овоме дару,
„Буди вило вјерна
Братскоме олтару!“

Тад ме сви соко
Предаде свјету
А посвети мене
Српскоме цвијету.“ —

Еј, што си нам дивна,
Божанствена слико!
Твоју свјетлост неће
Угасити нико!.

Р. Рогановић.

ПЕРО Ј. СУНДЕЧИЋ

И
ЊЕГОВЕ ПЈЕСМЕ.

писе
Филип Ј. Ковачевић.

(Наставак).

Засновасмо још у нижим разре-
дима Гимназије бачко друштво „Бран-
ко Радичевић.“ Мисао те друшћине па-
ла је случајно мени првоме на памет,
а код пок. Пера и осталих поменутих
наших другова нашла је најодушевље-
нијег одзива. Особито се у томе по-
гледу одликовао Љубо Јовановић. Он
нам је одмах понудио у свој кући со-
бу за библиотеку и састанке, и, што је
најглавније, уредио и конституисао
друштво „по свим правилима“ одре-
дивши за свакога „једнака права и
дужности.“

Дружини „Бранко Радичевић“ би-
ла је циљ чисто књижевна: редовни
недјељни састанци, читање разних са-
ставака, критиковање стиха и конвер-
сација о разним гранама литературе —
био је друштвени рад и занимање.

Друштво је имало такођер и свој
редовни мјесечни лист, који се звао
„Вијенац Бачкога Цвијећа“ и који ни-
је, разумије се, других људи нигда ви-
дио осим нас. На првој страници то-
га листа стоји Перова пјесма „Поздрав
Вијенцу Бачкога Цвијећа“). Ко жели

*) в. Т. Књ. стр. 124.

прили гласови имају каква год основа; на тек онда кад се увјерило да има нешто у ствари, штампало га је с општем уводом. Иначе се не може објаснити, како да се уредништво тако великог и тачно уређиваног дневног листа закасни у два дана са тако значајним дописом.

Избор у Биограду за то је од особитог значаја, што је до сад, од како је устава у Србији, навиком влада побјеђивала у Биограду. Сад је пак први пут побједила опозиција.

По „записнику бирачке скупштине вароши Биограда“ овако су се подијелили гласови бирача: Рака Миленковић добио је 791 глас, Јово Крсмановић 789, Мијанко Павловић 734, Перо Карастојановић 734, Таса Банковић 2, Перо Тодоровић 1, Марко Стојановић 1.

Како се, према цјелокупном броју бирача, онај има сматрати да је изабран, ко добије бар 760 гласова, изабрани су Рака Миленковић (радикалац) и Крсмановић (либералац), кандидати уједињене опозиције.

Разумије се да опозиција не зна што ће од радости са те побједе. Тајо ликује радикални „Олјек“:

„Величанствени дан! Дивна побједа народне свијести! Ненадмашен доказ народне умијешности да надмудри лукавство и да се извие испод мајсторије подупрте добром порцијом силе! Сјајан лист у политичком летопису наших дана!“

У очи самог избора десило се нешто што је, и ако је дјело само једног човјека, једног бирача, ипак могло бити од великог утицаја и многе бираче осоколити. Стево Максимовић, адвокат у Пожаревцу, уредник стручног часописа „Правда“, изјавио је у „Н. Уставност“ да иступа из напредне странке, а био је до сад пресједник пожаревачког одбора те странке, и моли народ да му опрости ако га је својим досадашњим политичким понашањем оштетио.

За посланика Србије у Риму постављен је бивши министар правде, г. Ђ. Павловић.

Што се тиче догађаја у Грчкој, Турској и Угарској, морамо упутити наше читаоце једино на брзојаве на челу листа, јер најновији крупни догађаји на грчко-турској граници још су сувише свјежи, а да бисмо могли добити редовним путем подробније извјештаје о постанку прелома. Једино што би могло занимати наше читаоце, то је овај глас из Петрограда: „Правителствени Вјстник“ доноси вијест из Канеје, да је дописник „Тајмс“-а, Стиљман, познат из критског у-

станка од г. 1866, у почетку мјесеца марта покушао задобити Крићане за Инглеску и одвратити их од руске политике и од уједињења с Грчком; но Крићани су га одбили говорећи да Инглеској не могу вјеровати, од како је присвојила Кипар“.

Стиљман је у Црној Гори позната особа од пошљедњег рата.

Аустро-Угарска и Румунија.

Преговори рад обнове трговачког и царинског уговора између Аустро-Угарске и Румуније прекинути су изненада 1 маја. Тај догађај произвео је велику узбуну, не само у трговачкијем и производнијем, но и у политичкијем круговима бечкијем.

„Н. сл. Преса“ пише о томе:

„Преговори рад обнове трговачког уговора с Румунијом прекинути су данас, и аустријски ће пуномоћници, ако се румунска влада још у пошљедњем часу не предомисли (није се предомислила), сјутра кренути из Букурешта у Беч. Најважнији узрок неуспјеха преговора бјеше у искању Румуније у питању највеће царинске користи. Румунска је влада изјавила да највећу царинску корист може дозволити само онијем производима, који се у Аустро-Угарској производе; за ону робу пак те се само провози, употребитиће се земаљски тарифе. На то искање не могаху пристати аустријски изасланици, већ из обзира на промет у аустријскијем лукама. Ако страни производи те преко Трста и Сењске Ријеке иду у Румунију, не добију највишу царинску корист, страдао би промет у тијем пристаништима, јер за промет из лука другијех држава нема тог ограничења“.

У уводном чланку жали се „Н. с. Преса“ на аграрне обзире, који су оштетили аустријску производњу. Колика је то штета види се по томе, што је г. 1884 извезено из Аустро-Угарске у Румунију робе за 30 милиона флорина. Највише ће патити Беч, који је извозио преко три милиона само руха и накита.

Истом листу пише један члан царевинског вијећа:

„Синоћ је изјавио управитељ министарства трговине у царинском одбору, у ком је, због јавности, било и многијех другијех посланика, врло значајну изјаву. Барон Пусвалд је својевремено открио одбору, да не може на ино по да службено констатује, да су се преговори о трговачком уговору јучер у Букурешту прекинули и да ће аустријски пуномоћници данас кренути из румунске пријестонице. Уз то је барон Пусвалд изјавио, да прекидутијех преговора нијесу криви царинско-политички, но други узроци, који су му непознати. — Изјава бар. Пусвалда за то је тако важна, што све обара, што се до сад сматрало да је узрок прекиду преговора. Наша је влада дакле била вољна да Румунији допусте све оне уступке те их је ова могла искати ради увоза своје хране и стоке у Аустро-Угарску. Дакле узрок неу-

спјеху није био у питању највише царинске користи, но преговори су прекинути сасвим из другијех узрока, који нијесу ни самој влади познати.“

По службенијем наговјештајима влада дакле тражити узроке прекиду преговора дубље и у другој области. Јесу ли политички утицаји који против нас успијевају? Је ли освјета за лондонску конференцију? Све су очи окренуте на Балпац (гдје сједи министар иностран, дјела у Бечу), и са страхом се питамо, куда нас води та струја? Да ли онај на крми види опасне стијене и да ли му је око доста остро, рука доста јака и поуздана, да их обиђе?“

Како пошљедњи брзојави увјеравају, узроци тог прекида такви су, да је Аустро-Угарској одузета свака могућност поновом надовезивању прекинутијех преговора.

За угарског министра правде, послје покојнога дра Тодора Таулера постављен је Теофило Фабињје, до садашњи пресједник одјељена највишег суда у Пешти.

Новије.

Из Рима јављају од 4 маја, да је министар италијански Грималди, на изборном обједу у Катензару, говорио велику бесједу, у којој се дотакао и политичког положаја у Јевропи. То је, наиме, учинио кад је споменуо несретни случај с италијанским научењакот Пором (Рогго), који је, као што је познато, у очи васкрса посјечен с свијема својијема пратиоцима у западној Африци, по наговору Емира харарског.

Министар Грималди овако се изјавио тијем поводом:

„Прије но што бисмо се, по заслуги, осветили за посјеку Порове дружине, ваља да пропитамо и да се извјестимо, у какву бисмо се опасност могли тијем увалити у часу, кад би највиши интереси могли требати и захтијевати да уложимо сву своју снагу у Јевропи, на да се у такви час нађемо заплетени у тешке походе у далеком свијету. Кад будемо то могли учинити, а да не излажемо опасности својијех вишијех интереса, ријешили смо се на то хладном крвљу.“

„Пестер Лојд“, у своме броју од 16 (4) маја, има један допис из Сарајева, у ком дописник прича како су, тек је Надвојвода Албрехт улегао у Требиње, њеки хајдучи дочекали у засједи три аустријска војника на путу између Ластве и Арсланагићева моста, једног војника убили на мртво, другога тешко ранили, а трећи је здрав утекао. Што је дописник толико безуман и безочан да том хајдучком дјелу налази извор у Црној Гори и да га доводи у везу чак

и са тобожњим закашњењем у поздраву Надвојводе Албрехта војводом И. Пламенцем, о томе не бисмо разабрали, и ако је исти потказивач успио да обмане и службени „Сарајевски Лист“. Но не можемо се начудити да „Пестер Лојд“, чије су везе с министарством иностранијех дјела у Бечу познате и признате, таке будалаштине у своје ступце прима без икакве примједбе ни оградe са своје стране.

Ми немамо ни времена ни воље да се осврћемо на све измишљотине које се о Црној Гори по разнијем свијетскијем листовима и листићима протурјују. Но глупост и безочност у томе допису „Пестер Лојда“ тако је превалила сваку мјеру, да би значило излагати свој углед и образ, кад бисмо се упустили у обрану против таквијех нечувенијех клевета.

ЦРКВА НА РАЗВАЛИНАМА ИВАН-БЕГОВА МАНАСТИРА.

Са срећом и у велики добри час Њ. В. Књаз подиже цркву на темељу цркве Црнојевић Ива. Прошле 1885 године наврши се четири стотине година од како је пропојана прва света летурђија у овоме светоме храму, а ове године навршује се 196 година од како престаде божанствена молитва подизати се са олтару Црнојевићеве цркве. Те године грозни Сулејман паша скадарски дође с војском на Цетиње, пошто Црну Гору издадоше савезници им Млечини, и те године би разрушен Иван-бегов манастир. Од 1690 године па до Владике Данила Петровића Митрополита Црногорски и калуђери петњијски живјеше у једној кућици приграђеној при разваљеном манастиру и у маломе манастирићу на Доброцко село — Доброцкој Телцији. У овој је живио и умро Сава Опћинић пошљедњи митрополит црногорски из различних племена.

Црна Гора доби достојног архипастира у лицу владике Данила Петровића-Његоша. Ови подиже свети манастир на Цетиње, али не на развалинама Иван-беговог манастира, него под Орлов Крш. У овоме манастиру вијек и по живјеше митрополити-господари црногорски који су произлазили све од једне исте фамилије Петровића-Његоша. Ту је живио „Обновитељ Црне Горе“ владика Данило. Ту је живио „брижни отац“ благодатељ црквеног и народног владика Сава. Ту је живио „велики труђеник“ за славу, част и просвјету Црне Горе владика Василије. Ту је живио велики Светитељ црногорски „Други отац Црне

познати одушевљење младога српскога пјесника, нека прочита ту пјесмицу. Све што српцији раде, то купе „по ливади мила Српства“, па савијају у „вијенац“ и шилу по народу, да се и остала „српска дична омладина“ буди како би могли једном казати:

„Ево просвјета Српству сину!“

Тијем је духом пок. Перо увијек бодрио своје другове потицајући их на корисни рад и зрело размишљање о срећи и напретку свога народа.

У „Вијенцу Бачкога Цвијећа“ писао је пок. Перо многе пјесме. Од тих пјесама остале су ми у памет записане: „Ускочка пјесма“ стр. 117; „Прошња српскога момка“ стр. 132; „На гробу Ђуре Јакшића“ стр. 137.

„Ускочка пјесма“ заноси читаоца својом лакоћом, једрином мисли и чиствољом јуначкога осјећаја.

Ноћ је бурна: — у магли се
Мјесец крије;
Сјевер стриже, вијавица
Ситна вије...

Ходи чедо малооко
Ход' на груди!
Ево овђе под пешином:
Док заруди...

Него силеција не допуштаје ускоку, да слободно мисли и говори ни у ланцини. Долази ненадно:

„Покори се! — — — ил' је
Тане вруће!“

А ускок, оружан и слободан, ни мукает на гроњу силникову. Погледа задовољан на своје злато, а тирјанину одговара као преко рамена:

Нема хиле нема силе
На мом плему! —

Ма бадава, ко је свикао насиљем владати од малена, не допушта да му се што поријече и кад је готово роб:

„Зар ће маца да са лавом?“
(Он упаде);
А ја запех — на одапех:
Туре паде.

У пјесми „Прошња српскога момка“ овјенчан је патриотизам Српкиња. Српско се момче заљубило у Талијанку, па јој дошао у просце. Младоме је Српкињу запело око за туђи цвијет, он љуби туђу девојку, хоће је у жену своју, али ојет не заборавља на своје Српство, на то каква мора бити Србинова љуба. Он својој драгој у очи вјенчања ставља ове услове:

Ал' пре знади: — није ово
Талија ти узорита;
Но је ово тврди тамор,
Ст'јена тврда кршевита...
Камен ће ни — јастук бити,
А пешина кућа б'јела;
Андар ће нам ноћу сјати
Изнад нашег хладна чела;
Па још често мораћеш ми
Пушке прашит док дан сване:
А уз гусле јаворове,
Видаћемо дуте рана!...

Па кад будеш стећи синка,
Чути ћеш га: „Збогом, мајко!
— Гдје ти каже. — „Идем тамо,
„Гдје ми лежи мој бабајко!...“
А бабајко његов — тад ће
Мртав бити без гробнице...
Ал' што бл'једиш?... што се плашиш,
Моја мила голубице!...
„Не! не ћу те. Гојко драги,
„За тог није Тал'јанкиња!...
„То не може поди'јет нико,
„Нико на св'јет: — до Српкиња!...“

Српкијега пјесника, ја мислим не треба тражити од онога, који тако пјева и пише.

Пјесма „На гробу Ђуре Јакшића“ износи нам пред очима најжалоснију слику из људскога живота: да су највеће заслуге најнижом платом награђене. Ђуро Јакшић генијални пјесник, велики родољуб, узор човјечијега характера, умре у малој, уској клијети, го, бос — гладан.

..... Јеси
Био ст'јена, мучениче врли!
Тужна жртва на олтар истине!
Био ст'јена... те још каква ст'јена:
Против злобе, зависти и б'једе!...
Ал' је људска злоба преопака;
Велик вијор дуба не повали:
А првичак на земљу га свали:
И она је тебе прогонила,
Пре времена гроб ти растворила,
На гуслам ти жиге поклдала,
Са лица те земаљског по'јела!

У овој пјесми младоме поети шири су погледи на свијет и живот, него ли у оним, те је раније спјевао.

Ах! несрећан запета је сваки,
Кој' се пада одвине у људе;
Е је људско преводљиво срце:
Радује ти се — а завист га мори;
С тобом плаче — а жалости нема;
Жели оно чег не може добит;
Кад добије, опет друго жели;
Па се срце племенито често
У њег' вара, — јер чисто од варке
Мисли да су сва му дру а слична:
А тек само кад искани чану
Људске жучи, тад завани тужно:
„Ај, у никог, до у се се надај!...“

Размишљајући о заслугама великих људи и о њиховој награди на земљи, пјева овако:

Чудна тајна!... да судбина људска
Свећ' врлинам на пут је стајала.
Сваки листак с неумрлог стабла
Што узбереш — трњем је обвијен.
Нема чаше медене, у којој
Људске жучи није пом'ешано;
Ах! ни цијетка што не слава бере,
А да није гуја сакривена...
Славну дјецу — која из гробова
По пучини свих људских вјекова
Божанственим својим гласом грме,
И у густим тминама прошлости
Ка' суна се људском роду сјају;
Голу, босу за живота свога,
Зар н'јеси говила, Атино,
Људског ума колијевко славна?!...
О, какве ли туге, србје н'јесу
Парале ти племениту душу
Милцијаде!... кад нехарна мајка
У ланце ти руке оковала?
Оне руке... које су је некад,
Омашћене крвљу душманина,
Сачувале од персијског гњева,
Да јој вјечна гробница не зине
Маратовске сред равнице кобне!...

Горе“, „Други обновитељ цетињског манастира“, „Умножител Црне Горе“ свети Петар (Петар I). Ту је живио велики мудрац и велики српски pjesник „Прославитељ Црне Горе“ владика Петар II.

Тако у манастиру митрополита Данила живјеше, и радише за срећу народа свога, пет славних митрополита из фамилије Петровића Његоша.

Тај манастир бјеше уточиште и патријарсија српскијема Атанасију Гавриловићу и Василију Бркићу, и многим другима несрећнима и гоњенима.

Али у течају свега овога времена лежаху под добелим насипом основи Црнојевићеве задужбине. Само на врх главичице, на којој је био манастир, виђаше се неколико камења од црквоног олтару. Околности нијесу дале да се штогод ради на развалинама Иванбеговог манастира.

Али данас, захвалити Богу, Црна Гора се налази у бољим околностима.

Праунук оца и обновитеља Црне Горе владике Данила, ктитора цетињског манастира, данас срећновладајући књаз Никола благоволи наредити да се на основним зидовима Црнојевићеве цркве подигне баш околика црква колика је била Црнојевићева, у којој ће се палити канђело и воштаница свјећа за спомен блажене душе Црнојевић Ива, а за здравље Књаза Господара, који је подиже, и његове узвишене фамилије.

У понећелник, 5 маја, виђесмо од штица подигнуту палатку, под којом у дивној ладовини, мајстори оће да бјељу камење за цркву. Чим материјал буде готов почеће се грађење.

Нека свемогући Бог благослови овај рад те да буде срећан за цио наш народ, и нека Бог дарује здравље нашем Господару који се неуморно брине о срећи и благостању свога народа, и који се брине да обнови и подигне народне светиње погажене и поништене од наших душмана.

Марко Драговић.

Д О Н И С И.

III. НИКШИЋ, 24 априла *.) Што се одавно не јављамо у Ваш цијењени лист са овога краја, вије томе узрок што немамо су чим но на против имало би домаће грађе за новости, напредних предузетака па и свршетака, да би не само вјешто но и обично перо прилично запретило новинских ступица; те држећи да неће бити доцкан једном ћемо заређати сво ондоле ће смо били стали. А сад само о свечаности 22 априла, као рођендану Њезина Височанства Књагинје Милене.

* Случајно закаснио.

Тако осим тих речи говори нам pjesник о многим другим људским великанима као о: Колумбу, Данту и т. д. Врло нас вјешто он уводи са својом pjesмом у те древне прошлости, па у највећој тузи и сажаљењу према тих биједника, оставља нас да уздишемо, а он пјева даље:

Јест! — тешка је она стаза, што нас води к слави; ал' што смртник неће Подузети само, јада би га Њезин свети зрачак обасјао?... Још у нашим младијем сновима: Често ни се та богиња јавља; Небеским јој чаром гори лице, Рајски божјих на уснама јој плива: Али чаша?... горка... страхотна је... Благо оном, коме би суђено Да ј' истије! У пресемама својим Вјечно ће га споминати потомство; Вијенце ће на гробу му плести Од лавора;... а вјек ће му име Орити се и на укор бити Издајцама, као рика грома Заплашени у шуми путнику!

Кад се је читаца доста науздисао, а pjesник дао одушка цијеломе своме гњеву и србци, онда и не хотећи оба питају: гдје је онај око којег се врти pjesма? — Пjesник само дане, па заупи:

Благо теби, Буро мучениче! Српски јунак на твоју ће раку Долазити, и свој ти боли Повјерават... С оне ладне стјене Тајна ће га нека сила крјепит, И пут ће му славе показати; Свету плочу тад ће пјесивати;

21 о. у очи дана светковине на 5 ура иза подне окићена је варош и сви домови је су државне власти заставама, а у вече осветљена је како варош тако и цијела тврђава града Никшића. Осветљење града као сјутрадан правилно одмјерено паљење топова по свршеном благодарењу, и у сваком погледу правилно вршење тошничке градске послуге младих практикованих официера и тобџија, хвале је достојно. — Ради кише и студеног сјеверног вјетра који нам је преко ноћ сивијеном покрио сва узвишенија мјеста до на домак вароши — није могло у вече бити по у обичајеном начину поцјевке и играња на пијаци, осим по кафанама. 22 у јутру на 9 ура била је света литургија којој је приступило све чиновништво грађанских и војених власти у свечаном руху, ђаци женске и мушких школа са мноштвом народа из околине и цијело грађанство. По свршеној литургији и благодарењу поздрављена је свечаност са тврђаве града са двадесет и једним топовским метком. А чиновништво и све грађанство пошло је у стан г. војводе Шака Петровића који је примио честитке за Свјетлу Књагинју. Иза тога школска младеж са г. г. учитељима одијевали су народну химну „Уба вој нам Црној Гори“. Са одушевљеним усклицима свега грађанства „Живио Књаз Никола I. Живио Свјетла Књагинја Милене! Живио Свјетли Књаз-Нашљедник Данило и Велики Војвода Мирко!“ После је подне на великој пијаци било је народно коло са пјевањем и пиће са одушевљеним здравицама у част, дуг и повољан живот Њезина Височанства, која је достојна pjesничких ријечи:

О, Књагиньо, Српске душе
Благородства узор Ти си!
Црногорко, срцем правим
Црногорство Ти узвиси!

Између више честитака које су одавно упућене, спомињем само честитку града Никшића за то што је Њено Височанство благоизвољело одговорити на њу овим отпоздравом:

„Управи Вароши, Никшића.

Искрена благодарност на честитци, како вама; тако и грађанима милостивим Нам Никшића, којег напредак са великим задовољством пратим.

МИЛЕНА“

Истог дана на 2 уре по подне тај одговор прочитан је међу скупљеним и веселим грађанима, од којих је поздрављен бурним: Живјела! Живио! Живјели! и пуцањем револвера.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 12. Маја.

(Из Двора) Његово Височанство Господар и Књаз наш изволио се врати из Никшића на Цетиње у петак 9 маја, са Њ. Св. Књазом Петром Караборђевићем, г. ц. р. министром резидентом К. М. Арпирулом, са ађутантима г. г. С. Радоњићем и Марком Петровићем и осталим пратњом.

— Г. Лик. Маћо, мипистар резиденат Њ. Вел. Краља Италије, винуо се у прошлу сриједу у Дубровник.

И вјечно ће у свом срцу тебе Носити, као свештени аманет.
Твој ће спомен нег' тјешити вада:
Јер утјехе у невољи веће
Нема — мимо сјећање на прошле
Невољнике... Што је живот људски?
Ништа друго, него сретство само
Да код људи вјечно име стечеш...
Своју дужност ти си довршио...
Име ти се на небо узн'јело;
Звјездам ти се онде опасало:
Да на вада своме роду сјаје,
Доклен свјета, доклен сунца траје! —

На дај, Буро, гсрe на небесим,
Гдје свевидљив свјетло лице гледаш,
И слушах му pjesме аићееке: —
Пред свјетли његов олтар клекни,
И моли се: нека својим громом
Шине, сиржи народне нам злице,
Те ни гране стабла народнога
Немилице тргају и крпе!...
И нека ни се народу смиљује,
Нек ни од нег' неслогу оджене:
Те нас гризе — у руке нас даје
Кивну врагу, што ни јаму дубе!...
Де, моли се! — и уживај мирно
Ријеке сласти, небеске милине:
Пошто људска гонила те злоба
Од немиле свуда до недрага;
А Бог ником дужан не остаје! —

И тако pjesма „На гробу Буре Јакшића“ проникнута је кроз филозофичним духом: пуна разложитих претпоставка, логичних закључака, гнома, искрица и т. д. Да нам је покојник могао читати ту pjesму у својој пелетској години, ми му никад не би вјеровали, да ју је сјењао у песнастој, а ипак је истина!

(Свршиће се)

— Књажеви Ђорђе и Божидар Караборђевић приспјели су прекјучер, у суботу, из Бара на Цетиње.

(Разграничење с Турском). Берлински конгрес од г. 1878 о редно је, међу осталијем, и наше границе. По тој одредби ишла је наша граница на страни Колашина Таром од утока Дрине до Мајковца, отолен до Шипкога Језера камивалом (par contreforts), па даље старом границом до Лима. Пругом уз Тару била су племена и села: Поља, Подбишће и Бјелојевићи, који су остали у црногорској граници све до Шипкога Језера. Та су мјеста насељена Србима Мухамедове вјере, који се нијесу никако хтјели покорити црногорској влади; а књ. црногорска влада није хтјела никад употребити против њих оне власти и силе, на коју је по међународном уговору имала право у свако доба, очекујући да ће становници тих мјеста временом и сами доћи до свјести и разлога те увидјети да ће под црногорском владом имати најпоузданију заштиту свијех својих права и слободу сваког развјетка и најљепши изглед за своју будућност. Но та племена се непрестано опираху свакој бољој свјести, а пошљедица тога показала се у вјечитом переду. Кад је зимус доспео тај наред и непоштовање сваке власти до свога врхунца, помакла се црногорска стража од Колашина према Тари до гореозначене и у берлинском уговору одређене пруге.

Тим поводом буде изаслана комисија од Туреке и Црне Горе на мјесто тога догађаја. Комисари како књ. црногорске тако и царске отоманске владе састали су се на одређеном мјесту и почели су свој посло према добивенијем упутствима договорно.

Комисија је у најбољем споразуму провела и утврдила цијелу пругу на тој страни наше границе и поставила на извјеснијем тачкама пограничне пирамиде са бројевима. После тога свршеног посла може се сматрати, да је тај крај, који је до сад навјек био у некој узбуји и непоузданости, коначно п сасвијем умирено.

Оне Пољане, који су до сада били познати као главни чиниоци сваких преда, помишало је Његово Височанство да се тога ради не узимају на одговорност те да могу остати и живјети у држави као и остали Црногорци.

Како се уређење на тој страни наше границе лијено и споразумно коначно свршило, тако се можемо уздати да ће и остали још са свијем неутврђени дио наше границе брзо бити стално постављен искренијем договором и судјеловањем владе како Његово Височанства нашега Господара и Књаза, тако и Његовог Величанства Султана, те да ће се становници на свијем нашијем границама без икаквог зазора од сусједа моћи одати пословица мирног развјетка и домаћег благостања.

Из Великог Суда.

Ми смо били прекинула своје извјештаје из нашег Великог Суда, кад смо испрчили случајеве од ланске године, који би могли занимати наше читаоце. Но како имају занимљиви случајеви у нашем кривичном суђењу још из прошлијех година, а још нијесу нигдје саопштени, мислимо да ћемо угодити својим читаоцима ако будемо почели доносити у нашем листу извјештаје о најзанимљивијим случајевима из прошлијех година, почињући од г. 1879, у колико подноси јавност. Догађаји кривичке природе не губе ни мало од своје важности по судство и науку, од своје вриједности за правнике и судије, а најмање од своје вриједности по читалачки свијет, ако су се мало прије десили. Разбирање великог свијета за такве случајеве непрестано расте, тако смо још лани могли разумјети, како један велики париск лист почиње прештампавати чувене кривичне случајеве, т. зв. *causes célèbres*, који су већ једном штампани, но прије 30—40 година, те су се већ у поза заборавили.

У толико се више можемо уздати, да

ће наши извјештаји из Великог Суда занимати не само наше читаоце у Црној Гори, но и по цијелом српству и словенству, свакога који разбира за особине нашег народног живота и за сваку грану нашег државног, друштвеног и просвјетног развјетка.

Њеке случајеве који нијесу за јавност, бар у овом облику у којем их налазимо нијесу за наш лист, оставићемо нашијем pjesницима и причачима на потоњу обраду. Има ту доста грађе за коју лијепо драму, шаљиву игру или причину.

Година 1879.

I.

Убијство Јанка Томичиног.

Бр. 6. 9 апри. 1879.

Капетан Стијенски пош Радован Марковић јави 13 марта о. г. Великому Суду за убијство те је учињено прије два дана, 17 марта, од Милића Оташева над Јанком Томичином. По писму капетанову учињено је убијство због ових узрока:

16 марта издаде заповијед војвода Илија Платенац да сви који пиперски иду на Чево за тајин, Командир пиперски, знајући да има кућа које немају чељад својих да им тјерају коње за тајин, нареди официрима да за таковијем коњима пошљу друге војнике.

На основу те наредбе официер Стијенски Стано Новић посла десечара Јанка Томичина да каже Милићу Оташеву и Леки Радовићу да на Чево иду за неким коњима, који нијесу имали пратиоца. По Милићу и Леки учини се то криво те утек у Подгорицу да припитају командира. То разумијевши пошље официер истога десечара да каже командиру, војводи Мијаилу Нишину, у чему је ствари које се ради кривда Милићу и Леки. Командир, саслушавши све, рече тужиоцима да учине како им је наредно официер. После тога крену Јанко, Милић и Леки исти дан из Подгорице дома. Кад су дошли на Моминицу Скалу саставе се с Машом Бошковићем на саставке Зето и Мора; ту убије Милић Оташев Јанка Томичина острагушом на мртво и утече на Цетиње, гдје га ухвати и метну у тамницу.

Велики Суд узме Милића на испит и он прича овако:

„Више пута пиљали су ме главари на послуге. 17 марта дође наредба да сви коњи иду на Чево за тајин и да сваки тјера свога коња. Из нашег села потјераше све коње, без коња Новице Николина и Радована Вулева. Десечар Јанко Томичин, који није мој десечар, дође и рече ми, да тјерам коња Новићина. Ја му одговорих: „Нећу, док не питам командира.“ И рекох му, да идемо заједно у Подгорицу да питамо. И пођесмо, али ја први. Дошавши у Подгорицу нађем на већу пачу Мијаила и рекох му: „Имај једну нужду да ти прикажем“. Он ми одговори: „Мрш отолен, за то нећу да знам!“ С тога се и више наљутих и поврати се и нађох Јанка који ми рече: „хајде да идемо код командира!“ Ја одговорих да немам куд код њега ходити. Је ли Јанко ходио код њега, не знам. Са мном је ходио у Подгорицу Леко Радовићев, којеу се чинило криво, као мене, да тјера коња Радованова и договорили смо се били да ја питам командира за објашњење. Кад Леко видје како мени Мијаило одговори, он не збораше ништа. Тај исти дан кренем из Подгорице с Леком и пристиже не Јанко на ливаде подгоричке, па ходисмо заједно до Моминице Скале. У разговору путем Јанко мени рече: „Ја сам ти казивао да немаш раниа ходити да питаш Мијаила за да не тјераш коње за тајин.“ На то му одговорих: „Ја нећу ходити; но што ти за коњем не пиљеш онг из твога десетка, т. ј. сина Новићина или Туца Микина, — ја ви не могу све послуге вршити“. Јанко ми на то не одговори ништа. Одосмо путем, он први ја за њим. Кад дођесмо у Скалу Моминицу, — убих га острагушом и он паде напријед, а ја утекох овамо. — Пошто Јанко паде, Леко уграби острагушу и чух гдје викну човјек да за нама иђамо: „Удри, уби га!“ — Леко омаче пушку, али она не пуче. Тај човјек те викну бјеше нас пристигао од прилике 50 крока, бјеше официер, али не знам, који. — Што мене питате, дали сам имао с Јанком договора да Јанка убијем, с њим нијесам имао договора о убијству. А друго немам ви што казати.“

(Испитни списи налазе се под бр. 26 од 20 априла 1879).

Суђење.

Велики Суд, под пресједништвом правосуђа г. Божу Петровића, уз чланове В. С. г. војв. Буре Матановића, С. Вукотића и Ј. Радовића, после писита опривљенога, приступио је суђењу.

По Милићевом испиту изгледа као да су га његове старјешине пиљале више по друге на војничке послуге, с чега му се, као што вели, учинила велика неправда. То дакле и начин, с којим га је командир у Подгорици примио и на жалбу му одговорио једини биху били поводи што је убио Јанка Томичина.

Поред свега тога што ти узроци не би могли бити узети у Милићеву одбрану, јер у том би случају живот људски висио о најмањој ђуди или ма каквом незадовољству, — Велики Суд ипак нареди власти подгоричкој да ту ствар на чисто испита и о свему томе поднесе В. Суду јасан извјештај.

Начелство подгоричко својим писмом од 22 марта јавља, да је командир Мијаило био наредио 16 марта, да сви коњи из његова батаљона иду за брашно на Чево и био је рекао, да они те имају коње не иду за њима, јер иду чешће на послугу војничку, но да иду за коњима они те немају својих коња, осим оних који не би хтјели дати својих коња пред другим од добре воље.

Тако је официер Стано Новичин именовао и Милића Оташеву. Милићу се то не свиђа него пође у Подгорицу пред командира укупно са Леком Радивојевићем.

Кад су дошли пред Мијаила, пожали му се Лека да им је криво, а Мијаило им одговори: „Тај је ред за вас наш батаљон на и за вас двојицу, него брже идите худ ве је наредио официер, да не будете кажњени“. Они пођу и у путу их пристиже десетар, пок. Јанко Томичин. И тако путујући заједно и без икакве препирке или међусобног ријечања дођу на Моминицу Скалу. Милић их пропусти пред собом и убије Јанка на мртво.

Лека Радивојевић, друг Милића Оташеву, потврђује горенаведено говорећи, да им је Мијаило одговорио, кад су пошли да га питају: „Како је официер наредио, нека буде“. „Ми се вртисмо кући, у Пипере, па онда да идемо за брашно на Чево; и еретосмо пок. Јанка код Рибнице. Он нас запита, јесмо ли питали Мијаила? Ми му одговорисмо да јесмо и да нам је рекао да идемо и ми на Чево, па смо кренули. Јанко нам рече, да се и опет повратимо и питамо Мијаила; зашто нијесмо пошли кад и остали. Али му ја рекох, данећемо, него да ћемо кућама а отолен на Чево. Послеје тога Јанко се врати с нама. Путујући Милић рече: „Зашто, Јанко, не посла Перишу или Туца, а бољи сам од обојице; а медаље да се дају, бисте их њима прије дали!“ На то му Јанко одговори: „Прођи се, Милићу, медаља; а што се тиче војничке услуге, ја сам као ти“. Другог разговора без овога не бјеше међу нама до Скале Моминице, и они бјеше без иједна, кад нас пристиже официер Машо Бошковић из Грба. — Уза Скалу Моминицу Јанко и њане најпрви, чини ми се да Машо бјеше успред, а Милић по за нама. Не зборасмо ништа, почем вјетар пухао и не обрћасмо се. Кад дођосмо у врх Скале, пуче пушка, Јанко паде, ја се и Машо обратисмо, али Милић бјежи уза страну спрама пута, ја одмах уграбих пушку пок. Јанка и отрчах уза страну за Милићем и шћих га ухватити. Но кад се примакдох, он паде за крш и метну фишек у пушку, говорећи ми: „Натраг! Убих те!“ Ја се вратих и пођох у Подгорицу, те казах Мијаилу. То је све било тако.“

Из тога свега наведеног види се да Милић Оташеви није имао ни најмањег узрока, који га је могао навести на убијство; на главаре се није могао потужити да су му учинили криво, а најмање на покојног Јанка Томичина, који је једино хтио да послуша својег официера.

Милић Оташеву убио је једнаке невинне чојка и то без и најмањег повода, затога Велики Суд пресуди на смрт.

Његово Височанство наш премијлостиви Господар смилова се да се Милић за учљено злочинство не убије.

По том оста Милић Оташев на вјечиту робију.

Црногорско Поморство.

Св. Никола, 24 априла. — Ове недеље имали смо за прва 4 дана тихе и средње вјетрове од I и IV. квадранта мирно море и ведро небо, па иза тога средње вјетрове од I и II. кв. мирно море а небо гдјегод облачно.

На улазак Бојане има дубине само 3½ ноге мјетачке.

Доједрише:

Брац. аус. уг. „Марија“, тон. 17, кап. Бјанки Микеле, из Цавтата, крцат.

Брац. аус. уг. „Марија“, тон. 13, кап. Мато Лонза, из Бара, крцат.

Траб. црн. „Харије“, тон. 20, кап. Ибрахим Зеинел, из Обота, празан.

Траб. црн. „Леоне“, тон. 35, кап. Б. Дермани, из Обота, крцат.

Траб. црн. „Дулињота“, тон. 35, кап. Сулејман Каши, из Обота, празан.

Траб. црн. „Фнор ди сан Никола“, тон. 40, кап. Омер Шабани, из Обота, празан.

Траб. црн. „Буона Сорте“, тон. 21, кап. С. Адем, из Обота празан.

Траб. црн. „Кавало ди Маре“, тон. 20, кап. Сулејман Аидар, из Обота празан.

Одједрише:

Брац. аус. уг. „Марија“, тон. 17, кап. Б. Микеле, за Обот, крцат.

Брац. аус. уг. „Марија“, тон. 13, кап. М. Лонза, за Обот, крцат.

Траб. црн. „Буона Сорте“, тон. 21, кап. Сулејман Адем, за Медову, празан.

У цињ, 27 априла. — Ове недеље имали смо вјетрове југо-источне, приличне и умјерене, облачно и киша, а остало сјеверо-западне лагунне и тихе, а полу облачно, море мирно.

Доједрише:

Траб. тур. „Аирлије“, тон. 22, кап. А. Билали, из Св. Николе, су 5 друга празан.

Траб. црн. „Папагал“, тон. 16, кап. А. Исмаил Ага, из Рисна, су 5 друга, празан.

Траб. црн. „Аирлије“, тон. 20, кап. М. Осман, из Медве, су 5 друга, крцат соли.

Одједрише:

Траб. црн. „Шехини Бахер“, тон. 38, кап. А. Закули, за Скадар, су 6 друга, крцат трговине.

Траб. црн. „Аирлије“, тон. 22, кап. Асан Билали, за Млетке, су 5 друга, крцат дрва.

Траб. црн. „Папагал“, тон. 16, кап. А. Исмаил Ага, за Крф, су 5 друга празан.

Траб. црн. „Аирлије“, тон. 20, кап. М. Осман, за Бар, су 5 друга, крцат соли.

Бар, 4 маја. — Ове недеље имали смо умјерене сјеверо-источне вјетрове, облачно небо, кишу и кадгод узбуњено море.

Барометар 76—5.

Стање температуре Р. 12.

Доједрише:

Пар. аус. уг. „Смирне“, тон. 420, кап. Маријани, из Медве, крцат.

Пар. аус. уг. „Делфино“, тон. 575, кап. Радонић, из Будве, крцат.

Траб. црн. „Уда Верди“, тон. 27, кап. Омер Бег, из Будве, крцат.

Одједрише:

Пар. аус. уг. „Смирне“, тон. 420, кап. Маријани, за Будву, крцат.

Пар. аус. уг. „Делфино“, тон. 575, кап. Радонић, за Медову, крцат.

Траб. грчки „Калипсо“, тон. 37, кап. Касими, за Уцињ, празан.

У цињ, 4 маја. — Ове недеље имали смо вјетрове сјеверо-западне од I и II. четвртца приличне, небо ведро, а остало југо-источне вјетрове приличне и умјерене, облачно и киша. Море узбуркано.

Барометар 76—4.

Доједрише:

Траб. црн. „К. Скутарино“, тон. 34, кап. С. Јусуф, из Будве, су 7 момака, крцат трговине.

Брац. црн. „Уда Верди“, тон. 79, кап. И. Каплан Бег, из Медве, су 9 друга, празан.

Траб. тур. „Бела Вита“, тон. 14, кап. С. Мухтар, из Драча, су 4 момка, крцат кукуруза.

Бриг. црн. „Првази Бахри“, тон. 280, кап. Т. Мехмед, из Триполи, су 12 друга, празан.

Траб. црн. „Аирлије“, тон. 20, кап. М. Осман, из Бара су 5 друга, крцат соли.

Траб. итал. „Роза д'Аморе“, кап. Ђ. Кампореале, тон. 11, из Будве су 7 момака, крцат тераље.

Траб. црн. „Софија“, тон. 24, кап. М. Туло, из Медве су 5 друга, крц. жабе.

Одједрише:

Шкупа црн. „Бела Скутарино“, тон. 148, кап. У. Муло Бег, за Малту, су 9 друга, крцат дрва.

Траб. црн. „Кор. Скутарино“, тон. 34, кап. С. Јусуф, за Скадар, су 7 друга, крцат трговине.

Траб. тур. „Бела Вита“, тон. 14, кап. С. Мухтар, за Дубровник, су 4 друга, крцат кукуруза.

Траб. итал. „Роза д'Аморе“, тон. 11, кап. Ђ. Кампореале, за Св. Николу, су 7 друга, празан.

Траб. црн. „Софија“, тон. 24, кап. М. Туло, за Тријешће, су 5 друга, крцат жабе.

Одједрише:

Шкупа црн. „Бела Скутарино“, тон. 148, кап. У. Муло Бег, за Малту, су 9 друга, крцат дрва.

Траб. црн. „Кор. Скутарино“, тон. 34, кап. С. Јусуф, за Скадар, су 7 друга, крцат трговине.

Траб. тур. „Бела Вита“, тон. 14, кап. С. Мухтар, за Дубровник, су 4 друга, крцат кукуруза.

Траб. итал. „Роза д'Аморе“, тон. 11, кап. Ђ. Кампореале, за Св. Николу, су 7 друга, празан.

Траб. црн. „Софија“, тон. 24, кап. М. Туло, за Тријешће, су 5 друга, крцат жабе.

Одједрише:

Шкупа црн. „Бела Скутарино“, тон. 148, кап. У. Муло Бег, за Малту, су 9 друга, крцат дрва.

Траб. црн. „Кор. Скутарино“, тон. 34, кап. С. Јусуф, за Скадар, су 7 друга, крцат трговине.

Траб. тур. „Бела Вита“, тон. 14, кап. С. Мухтар, за Дубровник, су 4 друга, крцат кукуруза.

Траб. итал. „Роза д'Аморе“, тон. 11, кап. Ђ. Кампореале, за Св. Николу, су 7 друга, празан.

Траб. црн. „Софија“, тон. 24, кап. М. Туло, за Тријешће, су 5 друга, крцат жабе.

Одједрише:

Шкупа црн. „Бела Скутарино“, тон. 148, кап. У. Муло Бег, за Малту, су 9 друга, крцат дрва.

Траб. црн. „Кор. Скутарино“, тон. 34, кап. С. Јусуф, за Скадар, су 7 друга, крцат трговине.

Траб. тур. „Бела Вита“, тон. 14, кап. С. Мухтар, за Дубровник, су 4 друга, крцат кукуруза.

Траб. итал. „Роза д'Аморе“, тон. 11, кап. Ђ. Кампореале, за Св. Николу, су 7 друга, празан.

Траб. црн. „Софија“, тон. 24, кап. М. Туло, за Тријешће, су 5 друга, крцат жабе.

Одједрише:

Шкупа црн. „Бела Скутарино“, тон. 148, кап. У. Муло Бег, за Малту, су 9 друга, крцат дрва.

Траб. црн. „Кор. Скутарино“, тон. 34, кап. С. Јусуф, за Скадар, су 7 друга, крцат трговине.

Траб. тур. „Бела Вита“, тон. 14, кап. С. Мухтар, за Дубровник, су 4 друга, крцат кукуруза.

Траб. итал. „Роза д'Аморе“, тон. 11, кап. Ђ. Кампореале, за Св. Николу, су 7 друга, празан.

Траб. црн. „Софија“, тон. 24, кап. М. Туло, за Тријешће, су 5 друга, крцат жабе.

мртво тринаест глава, а тридесет ранио. И над болницом једном срупио се кров и оштетно шездесет и два чојка. По улицама су многи посваљивани и рањени. Жице на телеграфима и телефонима покидане су. Вагони омнибуса и трамвеја далеко су разбачени, жељезнички вагони издигнути су са коника и одувани. Око десет хиљада дрва искинута су из корена. На гробљу Сан Лоренцу обаљен је зид и под њим су погинула четири гробара, а петорица је оштећена. И по околини било је мргвијех људи и велике штете од вихора.

Париски лист „Матин“ јавља о томе ово: „Напало се већ осамдесет мртвијех и 400 рањенијех од вихора. Опустошен је краљевски летњиковац Буен Ретиран и врт око њега. Испод развалина неке пранице извучено је дванаест мртвијех и шездесет рањенијех. Пред нар. скупштином искинула је олујина три кедр. Једно дрво те искину и понесе вјетар пало је на једна кола и убило људе у њима. Јако је оштећен стари летњиковац маркеза Саламанке у Караванчелу, тешко звоно је пало је на кућу. Четири гостионице љуто су оштећене, око двадесет кућа је порушено. Један жељезнички воз те долазаше у Мадрид морао се зауставити; путници претрпјеше велики страх, жене попадаше у несвијест, по није било веће несреће.“

ПОРУКЕ УРЕДНИШТВА.

Ј—у В—у, Мркојевић, Само се оно побја јавно што се на јавности појавило. Умено проношење ма колико недовољних гласова може онемо, кога се тиче, само дати повода да се потужи суду ради клевете, никако пак да тијем забавља читаоце јавнога листа, у коме није било никаквог спомена о тој ствари.

III. Н и к ш и њ и. Ваш допис од 7 маја касно је стигао за ови број. Оставили смо га за број те први дође.

Опроштај с пријатељима.

Молим све своје пријатеље и знајце с којима, при своме подаску са Цетиња, нијесам имао прилике опростити се, да овим путем приме пријатељски опроштај и да остану у вјерени да ће ми успомена на њих и на пријатне часове те сам их с њима провео, бити навјек мила и драга, и да ће у свако доба, кад нас год намјера буде намјерила да се опет видимо и састанемо, наћи у мени оног истог искреног и вјерног пријатеља којег са имали у својим поноснијем кршима.

У Дубровнику, 4 маја 1886.

Др. Р. Мишетић.

О Г Л А С И.

Кућа Ђура Живковића (Зећанина) која постоји у овдашњој вароши на главној улици између кућа Марка Драговића и Мата Бороја, продаје се из слободне руке. Кућа има добар ограђен врт. Ко би исту желио купити, нека се обрати на овдашњег трговца г. Васа Пипера.

Цетиње, 3 маја 1886.

(2—3) ЂУРО ЖИВКОВИЋ.

ПОШТАНСКИ ЉЕТНИ РАСПОРЕД

ПОЛАСКА И ДОЛАСКА ПОШТА.

ЛИСТНА ПОШТА

ПОЛАЗИ С ЦЕТИЊА ЗА КОТОР:

у Уторник у 5 ура у јутро	Предавање у Понедељник до 5 ура по подне
у Уторник у 11 ура пред подне	Предавање у Уторник до 10½ ура пред подне
у Петак у 11 ура пред подне	Предавање у Петак до 10½ ура пред подне
у Недељу у 11 ура пред подне	Предавање у Недељу до 10½ ура пред подне

ДОЛАЗИ ИЗ КОТОРА НА ЦЕТИЊЕ:

у Уторник у 7 ура по подне	Раздавање у 8 ура по подне
у Петак у 11 ура пред подне	Раздавање у 12 ура на подне
у Суботу у 11 ура пред подне	Раздавање у 12 ура на подне
у Недељу у 11 ура пред подне	Раздавање у 12 ура на подне

ако пароброд стигне на вријеме у Котор.

ДИЛИЖАНЦА

ПОЛАЗИ С ЦЕТИЊА ЗА КОТОР У УТОРНИК У 5 УРА У ЈУТРО.

Предавање у Понедељник до 5 ура по подне.

ДОЛАЗИ ИЗ КОТОРА НА ЦЕТИЊЕ У УТОРНИК У 7 УРА ПО ПОДНЕ.

Раздавање у 8 ура по подне.

ЛИСТНА ПОШТА

полази са Цетиња за Ријеку, Бар, Уцињ, Даниловград, Никшић и Подгорицу:

у Понедељник у 12 ура на подне	{ Предавање до 11 ура пред подне
у Сриједу у 12 ура на подне	
у Суботу у 12 ура на подне	

долази с Ријеке, Бара, Уциња, Даниловграда, Никшића и Подгорице:

у Уторник у 9 ура пред подне	{ Раздавање у 10 ура пред подне
у Четвртак у 9 ура пред подне	
у Недељу у 9 ура пред подне	

ако пошта стигне на вријеме

ДИЛИЖАНЦА

полази са Цетиња за Ријеку, Бар, Уцињ, Даниловград, Никшић и Подгорицу у Сриједу. Предавање до 10 ура пред подне.

Долази на Цетиње у Недељу. Раздавање у 10 ура пред подне.

Канпеларија је сваки дан отворена од 9 ура у јутро до 12 и од 3 уре до 5 по подне.

Цетиње, 5. Маја 1886.

УПРАВА

КЊАЖ. ЦРНОГОРСКИХ ПОШТА.

Државна штампарија.